

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

Кадрова безпека

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	073 «Менеджмент»
Освітній рівень	другий (магістерський)
Освітня програма	Управління фінансово-економічною безпекою

Статус дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

вибіркова
українська

Завідувач кафедри
міжнародних економічних відносин

Ірина ОТЕНКО

Харків
2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри *міжнародних економічних відносин*

Протокол № 1 від 31.08.2022 р.

Розробник:

Мішин Олександр Юрійович, к.е.н., доц. кафедри міжнародних економічних відносин

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри –розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Кризові явища в економіці країни зумовили появу значної кількості загроз, в тому числі і кадровій безпеці. Лояльний персонал корисний підприємству, сприяє його ефективній роботі, зміцненню позицій на ринку. Незадоволений працівник – це загроза для підприємства, для його нормального функціонування і збереження комерційної таємниці. Нелояльний до підприємства працівник не стане ефективно і своєчасно виконувати функціональні обов'язки, може стати промисловим шпигуном, примати участь у корпоративному саботажі. Запобігти загрозам з боку персоналу підприємства можливо лише за умови ефективної організації кадрової безпеки.

Нові підходи, напрямки, інструменти управління кадровою безпекою, розширення їх практичного застосування обумовлюють актуальність вивчення навчальної дисципліни «Кадрова безпека». Навчальна дисципліна “Кадрова безпека” належить до вибіркових навчальних дисциплін.

Мета навчальної дисципліни: надання здобувачам вищої освіти можливості формування компетентностей щодо організації управління кадровою безпекою на підприємстві.

Завдання вивчення навчальної дисципліни: набути досвіду організації аналізу кадрових загроз; вміти забезпечувати належний рівень кадрової безпеки та організації її аналізу й аудиту; вивчити теоретичні та практичні аспекти відбору і найму персоналу; оволодіти навичками перевірки персоналу на предмет лояльності до фірми; розглянути питання організації безпечного звільнення персоналу, а також використання міжнародного досвіду управління кадровою безпекою.

Предмет навчальної дисципліни: методи та інструменти забезпечення кадрової безпеки та протидії загрозам та небезпекам з боку персоналу на підприємстві.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	1 М
Семестр	2
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	Іспит

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Управління безпекою розвитку соціально-економічних систем	Комплексний тренінг
Соціальна складова управління фінансово-економічною безпекою	Переддипломна практика
Організація та управління системою фінансово-економічної безпеки	Дипломний проект
Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки	

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до цілей управління фінансово-економічною безпекою та міжнародних стандартів	Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах з метою забезпечення та підтримки безпеко-орієнтованого розвитку
Здатність проведення досліджень на відповідному рівні	
Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію	Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення
Здатність генерувати нові ідеї (креативність)	Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність
Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію	
Здатність до спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)	Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті
Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)	
Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління фінансово-економічною безпекою	
Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління фінансово-економічною безпекою	Вміти делегувати повноваження та керівництво підрозділом управління фінансово-економічною безпекою, організувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу підрозділу, а також з представниками податкових, правоохоронних, інших державних установ згідно діючого законодавства
Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій	Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу)
Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети	
Здатність генерувати нові ідеї (креативність)	
Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом	
Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію	

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Організаційне забезпечення кадрової безпеки на підприємстві

Тема 1. Кадрова безпеки в системі організації економічної безпеки підприємства

1.1. *Кадрова безпека підприємства в системі безпекознавчих понять.* Сутність понять “безпека”, “економічна безпека”, “кадрова безпека”. Підходи до розуміння сутності поняття “кадрова безпека”.

1.2. *Місце кадрової безпеки в системі організації економічної безпеки підприємства.* Структура системи кадрової безпеки підприємства. Взаємозв'язок кадрової і економічної безпеки. Взаємозв'язок кадрової та фінансової безпеки. Взаємозалежність кадрової, правової та інформаційної безпеки.

1.3. *Види кадрової безпеки підприємства.* Характеристика професійної безпеки. сутність безпеки життя. Міграційна безпека. Безпека праці в системі кадрової безпеки. Мотиваційна безпека. Сутність соціально-психологічної безпеки. Кар'єрна безпека в системі кадрової безпеки. Сутність безпеки відбору і найму персоналу. Безпека використання та розвитку персоналу.

Тема 2. Основи організації кадрової безпеки на підприємстві

2.1. *Сутність, завдання та підходи до організації кадрової безпеки на підприємстві.* Порядок організації кадрової безпеки. Мета і завдання кадрової безпеки. Порівняльна характеристика підходів до організації кадрової безпеки.

2.2. *Принципи організації кадрової безпеки підприємства.* Принципи безперервності, комплексності, своєчасності та законності, активності, універсальності, економічної доцільності, професійності, взаємодії і координації, централізації управління та автономії.

2.3. *Фактори, що визначають організацію кадрової безпеки на підприємстві.* Внутрішні фактори впливу на кадрову безпеку. Зовнішні фактори, що визначають рівень кадрової безпеки на підприємстві.

2.4. *Стратегічні аспекти організації кадрової безпеки підприємства.* Поняття про стратегію кадрової безпеки підприємства. Стратегія попереджувальної протидії загрозам. Стратегія пасивного захисту від загроз. Стратегія адекватної відповіді на погрози.

Тема 3. Організаційні засади формування системи кадрової безпеки підприємства

3.1. *Складові системи кадрової безпеки підприємства та організація їх взаємодії.* Структура системи кадрової безпеки підприємства. Основні і допоміжні підсистеми кадрової безпеки підприємства.

3.2. *Об'єкти та суб'єкти кадрової безпеки.* Об'єкти кадрової безпеки: персонал і його дії; фінансові ресурси; матеріально-технічні ресурси; інтелектуальна власність; програмне забезпечення; інформаційні ресурси; комерційні таємниці; система управління персоналом. Внутрішні суб'єкти кадрової безпеки: персонал кадрової служби; персонал відділу економічної безпеки; юридичний відділ; інші структурні підрозділи підприємства. Зовнішні суб'єкти кадрової безпеки: консалтингові фірми; правоохоронні органи; приватні охоронні структури; служби безпеки інших суб'єктів господарювання.

3.3. *Суб'єкти економічних злочинів за групами ризику та типами залежності.* Персонал груп ризику: працівники з фармакологічними залежностями, субстанціональними, харчовими, ігровими та релігійними залежностями.

3.4. *Ризики в системі кадрової безпеки підприємства.* Сутність та місце кадрових ризиків в системі кадрової безпеки підприємства. Класифікація кадрових ризиків за специфічними ознаками: 1) за змістом; 2) за ступенем охоплення; 3) за функціональними сферами управління персоналом. Класифікація кадрових ризиків за ознаками: 1) масштаб та розміри ризиків; 2) аспекти ризиків; 3) міра об'єктивності та суб'єктивності рішень; 4) міра ризиконасиченості рішення; 5) тип ризиків; 6) час прийняття рішення; 7) чисельність осіб, які приймають рішення;

8) термін оцінки та урахування ризиків; 9) ситуації прийняття рішення.

Тема 4. Функції суб'єктів забезпечення кадрової безпеки підприємства

4.1. *Послуги зовнішніх суб'єктів, що забезпечують кадрову безпеку підприємства.* Характеристика вітчизняного ринку послуг з питань кадрової безпеки. Зовнішні суб'єкти кадрової безпеки в Україні.

4.2. *Структура служби безпеки підприємства.* Вітчизняні та зарубіжні підходи щодо формування структури служби безпеки на підприємстві. Підхід на створення служби безпеки з повноцінними функціями. Підхід, орієнтований на створення служби безпеки з мінімізацією функцій. Характеристика підходу до формування служби безпеки з обмеженими функціями.

4.3. *Функції служби безпеки з організації кадрової безпеки.* Функції та компетенції служби безпеки, топ-менеджменту та служби управління персоналом.

Тема 5. Загрози кадровій безпеці підприємства

5.1. *Внутрішні і зовнішні загрози кадровій безпеці підприємства.* Характеристика внутрішніх загроз кадровій безпеці підприємства. Склад зовнішніх загроз кадровій безпеці.

5.2. *Методи гарантування кадрової безпеки.* Перелік та характеристика методів гарантування загроз за видами кадрової безпеки.

5.3. *Засоби протидії загрозам кадровій безпеці підприємстві.* Засоби протидії переманюванню співробітників. Методи протидії орієнтації співробітників на нелояльне відношення до підприємства. Методи протидії загрозам посягання на власників та топ-менеджерів.

Тема 6. Зарубіжний досвід організації кадрової безпеки підприємства

6.1. *Досвід організації кадрової безпеки в Японії, США та Європі.* Принципи організації, контролю та управління кадровою безпекою на Японських підприємствах. Американський досвід організації кадрової безпеки. Особливості організації кадрової безпеки в європейських країнах.

6.2. *Основні акти МОП з проблем безпеки праці.* Сфера діяльності МОП. Основні законодавчі та нормативно-правові акти МОП. Характеристика діяльності МОП у сфері безпеки праці.

6.3. *Напрями посилення соціальної відповідальності в сфері кадрової безпеки.* Поняття про соціальну відповідальність. Характеристика роботи та напрямів посилення соціальної відповідальності в сфері безпеки праці.

Змістовий модуль 2. Сучасні засади організації кадрової безпеки підприємства

Тема 7. Організація аналізу кадрової безпеки на підприємстві

7.1. *Організація інформаційно-аналітичного забезпечення кадрової безпеки підприємства.* Сутність та структура інформаційно-аналітичного забезпечення кадрової безпеки підприємства. Принципи та елементи організації інформаційно-аналітичного забезпечення кадрової безпеки підприємства.

7.2. *Експрес-аналіз кадрової безпеки підприємства.* Методика експрес-аналізу кадрової безпеки підприємства. Організація та показники експрес-аналізу.

7.3. *Коефіцієнтний аналіз кадрової безпеки підприємства.* Система показників оцінки кадрової безпеки за її видами. Методика коефіцієнтного аналізу кадрової безпеки.

7.4. *Інтегральний аналіз кадрової безпеки підприємства.* Методика інтегрального аналізу кадрової безпеки. підходи до визначення інтегрального показника кадрової безпеки підприємства.

Тема 8. Організація аудиту кадрової безпеки підприємства

8.1. *Призначення, види та основи організації аудиту кадрової безпеки.* Поняття про аудит. Види аудиту кадрової безпеки. Принципи організації аудиту кадрової безпеки.

8.2. *Характеристика послуг зовнішнього аудиту кадрової безпеки підприємства.* Характеристика ринку аудиторських послуг в Україні. Перелік послуг із зовнішнього аудиту

кадрової безпеки.

8.3. *Внутрішній аудит дотримання трудового законодавства.* Перелік аудиторських послуг та програма внутрішнього аудиту трудового законодавства. Характеристика законодавства про працю в Україні.

8.4. *Організація внутрішнього аудиту безпеки праці та робочих місць.* Тест внутрішнього аудиту робочих місць. Програма внутрішнього аудиту робочих місць. Процедури внутрішнього аудиту безпеки праці.

8.5. *Організація внутрішнього аудиту оплати та стимулювання праці в системі кадрової безпеки підприємства.* Методика та програма внутрішнього аудиту оплати та стимулювання праці. Дослідження впливу стану мотивації праці на рівень кадрової безпеки підприємства.

Тема 9. Кадрова безпека в процесі підбору, відбору і найму персоналу

9.1. *Організація безпечного підбору персоналу.* Принципи та методи безпечного відбору персоналу. Робота служби безпеки в сфері найму персоналу.

9.2. *Організація співбесід із дотриманням критеріїв безпечного відбору персоналу.* Види співбесід. Принципи організації співбесід із дотриманням критеріїв безпечного відбору. Розробка сценарію співбесіди.

9.3. *Перевірка кандидатів на вакантні посади службою безпеки підприємства.* Діяльність служби безпеки в процесі перевірки кандидатів на вакантні посади. засоби попередження непрофесійного відбору персоналу.

9.4. *Організація кадрової безпеки в період випробувального терміну.* Тривалість та призначення випробувального терміну. Правила організації кадрової безпеки в процесі випробувального терміну.

9.5. *Кадрова безпека під час співробітництва з рекрутинговими агентствами.* Функції та послуги рекрутингових агентств. Правила безпечного співробітництва з рекрутинговими агентствами. Захист інформації про персональні дані найнятого через рекрутингове агентство персоналу.

Тема 10. Сучасні технології перевірки кадрового складу в процесі роботи на підприємстві

10.1. *HR-скринінг нових працівників.* Сутність, мета, завдання та принципи HR-скринінгу новачків. Процедура HR-скринінгу нового персоналу.

10.2. *HR-моніторинг постійного складу персоналу.* Сутність поняття “моніторинг”. Сутність, мета та завдання HR-моніторингу постійного складу персоналу.

10.3. *Перевірка персоналу методом психозондування.* Сутність, мета і завдання психозондування. Призначення психозондування. Механізм дії програми психо-зонд.

10.4. *Використання поліграфа та методики Midot для перевірки персоналу.* Мета, призначення, переваги та недоліки використання поліграфа. правові основи використання поліграфа. Сутність та процедура застосування методики фірми Midot для перевірки персоналу підприємства.

10.5. *Сутність та призначення методу егоскопії.* Процедура егоскопії. Переваги, недоліки та сфера застосування егоскопії.

10.6. *Психодіагностичне тестування в системі кадрової безпеки.* Види тестів. Психологічне тестування. Застосування професійних тестів при відборі персоналу.

10.7. *Моніторинг лояльності персоналу до підприємства.* Сутність поняття “моніторинг лояльності персоналу”. Тести для оцінки лояльності персоналу до фірми. Кадрові загрози з боку нелояльного до підприємства персоналу.

Тема 11. Організація безпечного звільнення персоналу

11.1. *Кадрові загрози з боку звільненого персоналу.* Перелік та характеристика кадрових загроз з боку звільненого персоналу. Причини виникнення загроз з боку звільненого персоналу.

11.2. *Організація кадрової безпеки в процесі звільнення персоналу.* Етапи управління кадровою безпекою в процесі звільнення персоналу. Поняття про аутплейсмент. Правові основи звільнення персоналу.

11.3. *Управління кадровою безпекою на підприємстві в період масових скорочень.* Поняття про масові звільнення персоналу. Правила безпеки в період масових скорочень

персоналу. Відкритий і закритий сценарії масових звільнень. Переваги і недоліки цих сценаріїв.

Тема 12. Організація протидії шахрайствам і зловживанням з боку персоналу

12.1. *Види шахрайств і зловживань працівників підприємства.* Види шахрайств з боку персоналу підприємства. способи зловживань в різних сферах діяльності підприємства.

12.2. *Способи виявлення і протидії шахрайствам і зловживанням.* Організаційно-технічні способи виявлення шахрайств. Організаційні заходи з виявлення шахрайств і зловживань. Інформаційно-аналітичні заходи щодо виявлення шахрайств і зловживань.

12.3. *Захист від шахрайств, здійснюваних службою персоналу.* Перелік шахрайств з боку служби управління персоналом. Способи захисту від шахрайств служби управління персоналом.

12.4. *Організація протидії розголошенню інформації персоналом підприємства.* Поняття про інформаційну безпеку підприємства. Етапи організації протидії розголошенню інформації. Формування системи інформаційної безпеки.

12.5. *Захист персональних даних працівників підприємства.* Поняття про персональні дані. Обробка персональних даних. Засоби захисту персональних даних.

12.6. *Протидія та запобігання корпоративному саботажу.* Сутність поняття “корпоративний саботаж”. Сутність корпоративної диверсії та її негативні наслідки. Засоби виявлення корпоративної диверсії.

12.7. *Засоби запобігання несумлінному виконанню посадових обов’язків.* Види несумлінного виконання посадових обов’язків. Контроль за виконанням посадових обов’язків. Характеристика засобів протидії несумлінному виконанню посадових обов’язків.

12.8. *Засоби запобігання конфліктам.* Види конфлітів. Конфлікти в соціально-трудовій сфері. Етапи протікання конфліктів. Засоби попередження конфліктів.

Перелік практичних занять, питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці “Рейтинг-план навчальної дисципліни”.

Методи навчання та викладання

Під час вивчення дисципліни застосовуються такі методи навчання, спрямовані на активізацію та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти, як: презентації з попередньою роботою в малих групах, ділові ігри, асоціативні ігри, ситуаційні вправи, тестові методики, міні-тренінги, індивідуальна дослідницька робота під час виконання творчого завдання. Під час вивчення тем 1 – 12 застосовуються тести для поточної роботи, що дозволяє контролювати поточний рівень знань з навчальної дисципліни. Опановуючи тему 1, студенти приймають участь під час практичного заняття в асоціативній грі на тему «Система безпекознавчих понять». Під час вивчення теми 2 на практичному занятті студенти виконують ситуаційні вправи, що присвячені такій тематиці, як: «Принципи організації кадрової безпеки в структурних підрозділах підприємства» та «Протидія кадровим ризикам на підприємстві». Опановуючи тему 3, студенти приймають участь у асоціативній грі «Система кадрової безпеки на підприємстві» та діловій грі «Формування системи кадрової безпеки на підприємстві». Під час вивчення теми 5 здобувачі вищої освіти приймають участь у міні-тренінгу «Виявлення та протидія загрозам кадровій безпеці підприємства». Практичне заняття до теми 12 проводиться у формі ділової гри на тему: «Вирішення конфліктних ситуацій в системі кадрової безпеки підприємства». Здобувачі вищої освіти готують презентації під час роботи в малих групах, відпрацьовуючи навички командної роботи. Під час проведення лекційних та практичних занять використовуються: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемно орієнтований та дослідницький методи викладання.

Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни «Кадрова безпека» здійснюється за накопичувальною (100-бальною) системою оцінювання.

Оцінювання здійснюється за такими видами контролю:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит, – 35 балів);

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового іспиту, відповідно до графіку навчального процесу (максимальна кількість балів – 40, мінімальна кількість балів – 25, за якої іспит вважається складеним).

Поточний контроль включає оцінювання роботи студентів під час:
практичних та семінарських занять:

тестування (проводиться 2 рази за семестр. Тест по темам, як першого, так і другого змістовного модулів оцінюється максимум у 6 балів) за умови правильного виконання студентом усіх тестових завдань. Тест у кожному зі змістовних модулів містить по 30 завдань, кожне з яких оцінюється в 0,2 бали. Загальна кількість балів за тестування – 12,0;

презентації, що мають бути виконані в середовищі PowerPoint. Максимальна оцінка ставиться за умови наявності не менше, ніж 20 слайдів, які у повній мірі розкривають зміст її теми, та відповідного представлення матеріалів презентації у групі. Загальна кількість презентацій – 2. Максимальна оцінка за одну презентацію – 5 балів, а за обидві – 10.

експрес-опитування, максимальна оцінка за яке складає 5 балів. Опитування кожного студента включає 5 запитань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 1 бал, неповна відповідь в 0,5 бали;

письмова контрольна робота, максимально оцінюється в 5 балів. Це тестова контрольна робота, яка містить 25 тестів. Правильна відповідь на кожен з тестів оцінюється в 0,2 бали;

ділова гра, участь у якій максимально оцінюється у 5 балів за умови активної участі. За кожен помилку при виявленні загроз кадровій безпеці організації, під час гри оцінка знижується на 0,5 бали;

колоквіум. Протягом семестру студенти пишуть 2 колоквіуми. Максимальна оцінка за кожен з колоквіумів 6 балів. Максимальна кількість балів за обидва колоквіуми – 12. Перший колоквіум включає теми 1 – 6, а другий колоквіум – теми 7 – 12. Структура колоквіуму: 1) два теоретичних питання (максимальна оцінка за кожне теоретичне завдання – 1 бал, за обидва завдання – 2 бали); 2) два практичних завдання (максимальна оцінка за кожне завдання – 2 бали, за обидва завдання – 4 бали).

самостійної роботи:

творче завдання. Максимальна оцінка – 5 балів. Завдання має тему: “Аналіз рівня кадрової безпеки підприємства”. Завдання полягає у розрахунку показників кадрової безпеки підприємства. Помилками вважається неналежне оформлення завдання та помилки в розрахунках. За кожен таку помилку оцінка знижується на 1 бал.

домашні завдання. Кожне домашнє завдання оцінюється в 2 бали за умови правильного виконання та розміщення в ПНС на сторінці навчальної дисципліни. За наявності помилок оцінка знижується на 0,5 бали за кожен помилку. У випадку часткового виконання завдання оцінка знижується на 1 бал. Кількість домашніх завдань – 3, максимальна кількість балів за усі домашні завдання становить 6 балів.

Розподіл балів за видами поточного контролю:

тести для поточної роботи – 12 балів;

презентації та доповіді – 10 балів;

творче завдання – 5 балів;

домашні завдання – 6 балів;

опитування – 5 балів;

письмова контрольна робота – 5 балів;

колоквіуми – 12 бали;

ділова гра – 5 балів.

Підсумковий контроль:

Формою підсумкового контролю є іспит. Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами

компетентностей. Кожен екзаменаційний білет складається із 20 тестів та 3 практичних завдань (ситуаційного, діагностичного та евристичного).

Критерії оцінювання екзаменаційних робіт:

тести. Максимальна кількість балів – 14. Кожен тест закритої форми з одиничним вибором та тест закритої форми з множинним вибором оцінюється в 0,5 бали. Кожен тест закритої форми на правильність розрахунків – в 1,5 бали. Тест відкритої форми на доповнення оцінюється в 1 бал;

стереотипне завдання. Максимальна оцінка завдання – 5 балів, із них: 1 – правильний методичний підхід, знання формули для розрахунку; 1 – правильний арифметичний розрахунок показника; 1 – оформлення рішення завдання: розв'язання, одиниці виміру, відповідь; 2 – наявність обґрунтованих висновків та відповіді;

діагностичне завдання. Максимальна оцінка завдання – 9 балів, із них: 2 – правильний методичний підхід, знання формул для розрахунку; 2 – правильний арифметичний розрахунок показників; 2 – оформлення рішення завдання: хід розрахунків, одиниці виміру, необхідні пояснення; 3 – наявність обґрунтованих висновків та відповіді;

евристичне завдання. Максимальна оцінка завдання – 12 балів, із них: 2 – володіння теоретичними знаннями та їх застосування для вирішення поставленої проблеми; 2 – послідовність та аргументованість викладення матеріалу; 2 – застосування творчого підходу до вирішення поставленої проблеми; 2 – оригінальність підходу до виконання завдання та подання результату; 4 – наявність обґрунтованих висновків щодо вирішення поставленої проблеми.

Практичні завдання передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень підготовки і компетентності студента з навчальної дисципліни.

Результат семестрового іспиту оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної "Відомості обліку успішності".

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімумально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімумально можлива кількість балів, набраних на іспиті, – 25.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
1	2		3	4
Тема 1	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Тема 1. Кадрова безпеки в системі організації економічної безпеки підприємства		
	Практичне заняття	Практичне заняття 1. 1.1. Асоціативна гра «Система безпекознавчих понять». 1.2. Тестові методики з оцінки лояльності персоналу та схильності до ризику		
	<i>Самостійна робота</i>			
Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, робота з науковою літературою, робота в мережі Інтернет	Перевірка домашніх завдань		
Тема 2	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Тема 2. Основи організації кадрової безпеки на підприємстві		
	Практичне заняття	Практичне заняття 2. 2.1. Ситуаційні вправи «Принципи організації кадрової безпеки в структурних підрозділах підприємства». 2.2. Ситуаційна вправа «Протидія кадровим ризикам на підприємстві»	Експрес-опитування	5
	<i>Самостійна робота</i>			
Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття: робота з навчальною та науковою літературою, робота в мережі Інтернет	Перевірка домашніх завдань		
Тема 3	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Тема 3. Організаційні засади формування системи кадрової безпеки підприємства		
	Практичне заняття	Практичне заняття 3. 3. 1. Асоціативна гра «Система кадрової безпеки на підприємстві» 3. 2. Ділова гра «Формування системи кадрової безпеки на підприємстві»	Презентація	5
	<i>Самостійна робота</i>			
Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття: робота з навчальною та науковою літературою, робота в мережі Інтернет. Робота над підготовкою презентації	Перевірка домашніх завдань		
Тема 4	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Тема 4. Функції суб'єктів забезпечення кадрової безпеки підприємства		
	Практичне заняття	Практичне заняття 4. 4.1. Аналіз найбільш поширених у вітчизняній і зарубіжній практиці загроз кадровій безпеці 4.2. Аналіз часто застосовуваних службами безпеки методів протидії загрозам кадровій безпеці. 4.3. Аналіз вітчизняного ринку послуг із забезпечення кадрової безпеки на підприємства	Тестування	6
	<i>Самостійна робота</i>			
Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття: робота з навчальною та науковою літературою, робота в мережі Інтернет. Підготовка до тестування	Перевірка домашніх завдань		

Тема 5	Аудиторна робота			
	Лекція	Тема 5. Загрози кадровій безпеці підприємства		
	Семінарське заняття	Семінарське заняття 1. Питання: 5.1. Об'єкти загроз кадровій безпеці підприємства. 5.2. Суб'єкти загроз кадровій безпеці підприємства. 5.3. Форми та інструменти реалізації загроз кадровій безпеці підприємстві. Міні-тренінг «Виявлення та протидія загрозам кадровій безпеці підприємства»	Ділова гра	5
	Самостійна робота			
Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття: робота з навчальною та науковою літературою, робота в мережі Інтернет. Підготовка до гри	Перевірка домашніх завдань		
Тема 6	Аудиторна робота			
	Лекція	Тема 6. Зарубіжний досвід організації кадрової безпеки підприємства		
	Семінарське заняття	Семінарське заняття 2. 6.1. Особливості забезпечення кадрової безпеки в Японії. 6.2. Досвід організації кадрової безпеки на американських підприємствах. 6.3. Європейський досвід організації кадрової безпеки на підприємствах. 6.4. Діяльність МОП із забезпечення безпеки праці. 6.5. Програми та проекти МОП в Україні. 6.6. Характеристика та засоби щодо забезпечення соціальної відповідальності в сфері кадрової безпеки. Колоквіум 1	Колоквіум	6
	Самостійна робота			
Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття: робота з навчальною та науковою літературою, робота в мережі Інтернет. Підготовка до колоквіуму	Перевірка домашніх завдань		
Тема 7	Аудиторна робота			
	Лекція	Тема 7. Організація аналізу кадрової безпеки на підприємстві		
	Практичне заняття	Практичне заняття 5. 7.1. Експрес-аналіз та детальний аналіз кадрової безпеки підприємства. 7.2. Вплив трудових показників на рівень кадрової безпеки підприємства		
	Самостійна робота			
Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу за конспектом лекцій. Робота над творчим завданням	Творче завдання	5	
Теми 8, 9	Аудиторна робота			
	Лекція	Тема 8. Організація аудиту кадрової безпеки підприємства. Тема 9. Кадрова безпека в процесі підбору, відбору і найму персоналу		
	Семінарське заняття	Семінарське заняття № 3. 8.1. Сутність аудиту кадрової безпеки. 8.2. Види аудиторських послуг в сфері кадрової безпеки. 8.3. Переваги і недоліки внутрішнього і зовнішнього аудиту кадрової безпеки підприємства. 8.4. Аудит умов праці	Презентація Письмова контрольна робота	5 5
	Самостійна робота			
Підготовка до занять	Опрацювання лекційного матеріалу, робота в мережі Інтернет за визначеними питаннями. Завдання за темою: Відпрацювання процедур роботи з контролюючими структурами	Перевірка домашніх завдань		

Теми 10, 11	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Тема 10. Сучасні технології перевірки кадрового складу в процесі роботи на підприємстві. Тема 11. Організація безпечного звільнення персоналу		
	Семінарське заняття	Семінарське заняття 4. 10.1. Переваги та недоліки сучасних технологій перевірки кадрового складу в процесі роботи на підприємстві. 10.2. Роль психодіагностики в забезпеченні кадрової безпеки на підприємстві. 10.3. Використання графології в забезпеченні кадрової безпеки. 10.4. HR-скринінг та HR-моніторинг персоналу. 11.1. Класифікація та характеристика загроз кадровій безпеці з боку звільненого персоналу. 11.2. Використання аутплейсменту в забезпеченні кадрової безпеки підприємства. 11.3. Заходи щодо підтримання кадрової безпеки в період масового вивільнення персоналу	Тестування	6
	<i>Самостійна робота</i>			
Підготовка до занять	Опрацювання лекційного матеріалу, робота в мережі Інтернет за визначеними питаннями.	Перевірка домашніх завдань	6	
Тема 12	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Тема 12. Організація протидії шахрайствам і зловживанням з боку персоналу		
	Практичне заняття	Практичне заняття 6. 12.1. Програма протидії недобросовісній конкуренції та промислового шпигунству. 12.2. Ділова гра «Вирішення конфліктних ситуацій в системі кадрової безпеки підприємства»	Колоквіум	6
	<i>Самостійна робота</i>			
Підготовка до занять	Опрацювання лекційного матеріалу, робота в мережі Інтернет за визначеними питаннями. Завдання за темою: Виявлення ознак шахрайства в компанії. Підготовка до колоквіуму	Перевірка домашніх завдань		
Сесія	Передекз. консульт.	Вирішення практичних завдань на різні теми, що входять до підсумкового контролю	Підсумковий контроль	40
	ЕКЗАМЕН	Виконання завдань екзаменаційного білету		
	Підготовка до екзамену	Повторення матеріалів змістовних модулів		
Всього				100

Рекомендована література

Основна

1. Завора Т. М. Соціально-економічна безпека : навч. посіб. / Т. М. Завора. – Полтава : ПолтНТУ, 2019. - 237 с.
2. Економічна безпека підприємства : навч. посіб. / М. М. Караїм та ін. ; за заг. ред. А. М. Штангрета. – Львів : Українська академія друкарства, 2021. – 476 с.

Додаткова

3. Економічна безпека суб'єктів підприємництва : підручник / З. С. Варналій та ін.; за ред. З. С. Варналія ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Чернівці : Технодрук, 2020. – 457 с.
4. Олійник Т. І. Економічна безпека підприємства : навч. посіб. / Т. І. Олійник ; Дніпров. нац. ун-т ім. Олеся Гончара, Каф. економіки, підприємництва та упр. підприємствами. - Дніпро : Біла К. О. [вид.], 2019. – 103 с.
5. Панченко В. А. Методологічні засади протидії інсайдерам у системі кадрової безпеки підприємства : монографія / В. А. Панченко. – Харків : Мачулін, 2018. – 386 с.
6. Сидорчук О. Г. Соціальна безпека: державне регулювання та організаційно-економічне забезпечення [Текст] : монографія / О. Г. Сидорчук ; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2018. - 491 с.
7. Соціально-економічна безпека : навч. посіб. / О. В. Безпалько та ін. ; за заг. ред. О. І. Драган ; Нац. ун-т харч. технологій. – Київ : Кафедра, 2019. – 276
8. Худолей В. Ю. Економічна безпека в умовах індустріальної революції 4.0: кейс - Україна : підруч. для студентів екон. та юрид. спец. / В. Ю. Худолей, Т. В. Пономаренко, Е. М. Кісілюк; під заг. ред.: В. Ю. Худолей, Т. В. Пономаренко ; Приват. ВНЗ «Міжнар. наук.-техн. ун-т ім. Юрія Бугая». – Київ : МНТУ, 2019. – 282 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

9. Статистика України : Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.
10. Статистична звітність емітентів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.smida.gov.ua/db/emitent.
11. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua.
12. Конспект лекцій навчальної дисципліни «Кадрова безпека» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=9265>.
13. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Дисципліна «Кадрова безпека» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=9265>.